

Кого ти кохаєш

Про книгу

Вечір у лікарні, доленосна зустріч. Восьмирічні Рейчел та Енді випадково стикаються в коридорі. Дівчинка має вроджену ваду серця й уже звикла до цих палат, а от хлопчик збентежений, бо в лікарні він сам, без батьків, з переломом руки. Вони й не сподівалися побачитися знову. Такі цілком різні: вона виросла в затишній заможній родині, а його виховувала небагата мати-одиначка. Через хворе серце їй не до занять спортом, а він — один з найкращих атлетів. Але їхні зустрічі та розставання не припиняються, поки кожен з них закінчує школу, бере шлюб і розлучається, будує кар'єру... Колись Рейчел та Енді таки доведеться визначитися, кого ж вони кохають і чи варто їм бути разом.

Дженніфер
Вайнер

Якщо доля
постігну зводить вас разом,
хіба це не знак?

Коло Кити Кохани

Jennifer Weiner

Who
do you love

Дженніфер Вайнер

Коло
Кити
Кохани

Харків

2021

2021

ISBN 978-966-982-603-9 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Серія «Художня література»

Уперше опубліковано Atria Books, підрозділом Simon & Schuster, Inc.

Перекладено за виданням:

Weiner, Jennifer. Who do you love / Jennifer Weiner. — New York : Atria Books, 2015. — 400 p.

Переклад з англійської Дарини Березіної

Дизайнер обкладинки Світлана Кривошей

Електронна версія створена за виданням:

Вайнер Дж.

В14 Кого ти кохаш / Дженніфер Вайнер ; пер. з англ. Д. Березіної. — Х. : Віват, 2021. — 464 с.
— (Серія «Художня література», ISBN 978-966-942-826-4).

ISBN 978-966-982-276-5 (укр.)

ISBN 978-1-4516-1781-8 (англ.)

Вечір у лікарні, доленосна зустріч. Восьмирічні Рейчел та Енді випадково стикаються в коридорі. Дівчинка має вроджену ваду серця й уже звикла до цих палат, а от хлопчик збентежений, бо в лікарні він сам, без батьків, з переломом руки. Вони й не сподівались побачитися знову. Такі цілком різні: вона виросла в затишній заможній родині, а його виховувала небагата мати-одиначка. Через хворе серце їй не до занять спортом, а він один з найкращих атлетів. Але їхні зустрічі та розставання не припиняються, поки кожен з них закінчує школу, бере шлюб і розлучається, будує кар'єру... Колись Рейчел та Енді таки доведеться визначитись, кого ж вони кохають і чи варто їм бути разом.

УДК 821.111(73)

© Jennifer Weiner, Inc., 2015

© ТОВ «Видавництво “Віват”», видання українською мовою, 2021

Я побрався з Ісідою в травні, п'ятого дня,
та подружжя моє тривало недовго.

Сміло зрізав волосся й гайнув собі навмання
в дикий край, щоб знайти непохибну дорогу.

Боб Ділан, «Ісіда»

Пролог. Рейчел

2014

— Рейчел?

Не відповідаю. Заплющую очі, затамовую дух і відчайдушно сподіваюся: хай там хто стовбичить зараз за дверима, ця людина вирішить, що мене немає, і забереться геть.

Тук-тук-тук. Мене знову кличуть на ім'я:

— Рейчел, ти тут?

Глибше запорпуюся в простирадла. Білизна в мене вишукана, ляна — подарунок на весілля, — і з кожним пранням вона лише стає шовковистішою. Накриваю голову подушкою, мимохідь завваживши, що від наволочки затхло смердить. Це, мабуть, через те, що протягом трьох останніх днів я не ставала під душ, адже з ліжка вибиралася винятково для того, щоб відвідати вбиральню й сьорбнути пригорщу води з-під крану у ванній. На тумбочці обіч ліжка — коробка із шоколадно-м'ятним печивом Thin Mint, яке я витягла з морозилки, і ще одна — з бісквітами Milano (про запас). Надворі весна, там тепло й сонячно, але я зачинила вікна й позасмикувала фіранки, аби тільки не бачити ані отих мамських батальйонів, які демонстративно пнуться тротуарами з гігантськими візочками, ані молодиків за сорок у дорогезних замшевих черевиках і з бородами, плеканими, наче деревця бонсай, — ці ферти зазвичай щось постять у твітер просто на ходу, — ані туристів, які селфляться на тлі безвідходних ресторанів, у яких усе

їдло суто органічне й приготоване з продуктів від місцевих виробників.

У кімнаті потемок, двері замкнені. Доньок немає. Лежати на цих м'яких простирадлах, що просякли нашим спільним запахом волосся, шкіри та сексу, який у нас був два тижні тому, — це все одно, що взагалі бути неживою.

Тук-тук-тук. А потім — та хай йому грець! — звук ключа, що обертається в шпарині. Заплющую очі, скручуюся в грудочку — така собі діввацька гра. Мовляв, якщо ти нікого не бачиш, то й тебе також ніхто не знайде.

— Забирайтеся! — вигукую я.

Але, замість забиратися, відвідувач заходить і сідає біля мене на ліжко. Відтак торкається мого плеча, яке зараз — сама лиш безформна опуклість під пуховою ковдрою.

— Рейчел, — каже Брендда.

Надзвичайно проблемна, найдокучливіша з моїх клієнток, зустріч із якою була в мене призначена на минулу п'ятницю. Цілу хвилину я міркую над тим, як це вона спромоглася потрапити до будинку, аж тоді згадую, що дала ключ її онукові Маркусу ще торік, щоб він поливав квіти й виймав зі скриньки пошту під час весняних канікул. За цю роботу заплатила йому грубі гроші — аж десять баксів. Він тоді сором'язливо спитав, чи не можу я, бува, відвести його до книгарні, де продають комікси, і ми пішли туди, тримаючись за руки.

— Вибач, що зустріч зірвалася, — бурмочу я.

Голос мій звучить так, наче лунає із забитого зливу в рукомийнику. Я кашляю, прочищаючи горло. Боляче. Усюди боляче.

— Не переймайся, — відповідає Брендда.

Стискає моє плече й підводиться. Чую, як вона никає сюди-туди кімнатою. Піднімає жалюзі, розчахує вікно, і мої оголені руки одразу вкриваються сиротами від доторку прохолодного вітру. Насилу розплющую одне око. У Бренддиних руках — білий пластиковий кошик для брудної білизни, який вона швидко заповнює, збираючи мій абияк пожбурений на підлогу одяг. У кутку стоять віник і швабра, а ще цебро з якимось причандаллям для вбирання: рідиною для миття вікон, засобом для миття меблів, рідким олійним милом, аерозолем-очищувачем — хтозна, може, він упорається навіть з тією плямою, що

залишилася на стіні після того, як я жбурнула в неї вазу з тюльпанами й водою, що вже засмерділася?

Заплющую очі. І розплющую, відчувши солодково-пряний запах соснового очищувача. Наче правцем побита, дивлюся, як Бренда спочатку замітає в кімнаті, а потім занурює швабру в цебро, витискає її і заходиться мити підлогу.

— Нащо? — хриплю я. — Ти не мушиш...

— Я так чиню не для тебе, а для себе, — озивається Бренда, не полишаючи справи.

Вона стоїть нахилившись, каштанове волосся зібране в кінський хвіст. Виявляється, у неї справді є сорочка без декольте, штани, які не обпинають, наче друга шкіра, і черевички без підборів а-ля стриптизерка та — Господи, твоя воля! — без золотої рибки у дванадцяти сантиметрах люциту¹.

Бренда миє підлогу. І витирає пил. Вона пшикає на стіни аерозолем-очищувачем, допоки вони не стають такими гладенькими й чистими, як того дня, коли ми тільки-но сюди переїхали.

Крізь відчинене вікно долинають звуки життя, яке вирує там, зовні: «На сайті радили пауерйогу, але я навіть не спітніла!» — «Ти хіба не розумієш натяків?» — «Себастіане! Ах ти паскудний собака!»

Я відчуваю запах весняного міста: пахощі розжареної олії з пекарні з домашніми пундиками, яка нещодавно відчинилася трохи далі по вулиці; аромат свіжої трави й брудних калюж; сморід собачого посліду — очевидно, постарався той самий паскудний Себастіан. Я чую дитяче скиглення, заспокійливе бурмотіння матусі, чую галас зграйки молодиків — вони, певно, простують чи то на заняття паркурром, чи то до спортивної зали, чи то на кросфіт, а може, уже повертаються звідти.

«Мій район — це просто ганьба якась», — думаю я. Я живу на вулиці Банальній, на проспекті Передбачуваних. Ба навіть гірше, я сама — живе уособлення банальності. Мені під сорок, вага, яку я набрала під час вагітності й так і не подужала скинути, висить у мене на талії, наче рятувальний круг, з якого випустили повітря, до того ж у мене зморшки, сиві корені й груди, які мають пристойний вигляд лише тоді, коли на мені бюстгальтер з кісточками. Мою світлину можна хоч у

вікіпедії розміщати з підписом: «Покинута дружина, Бруклін, 2014 рік».

Бренда дуже обережно змушує мене звестися й веде до крісла в кутку. Я колись купила його на блошиному ринку. Оббивка на ньому світло-жовтого кольору з візерунком-принтом. Це саме той фотель, у якому я сиділа, коли годувала грудьми своїх дівчат, коли читала, коли писала статті. Я дивлюся, як Бренда спритно стягає простирадла з ліжка, витрушує подушки із зім'ятих наволочок, збиває їх, умостивши на коліні, а потім знову кладе на ліжко. Кімната топиться в пилу, порошинки танцюють у променях світла, що пробиваються крізь брудні шибки (я вже бозна-скільки часу планувала вимити вікна).

Стискаюся в грудочку, підтягаю обліплені надолком нічної сорочки коліна до грудей.

— Навіщо допомагаєш? — питаю я.

Бренда лагідно дивиться на мене.

— Намагаюся бути корисною, — каже вона, після чого виходить з кімнати з оберемком брудної білизни й повертається зі стосом чистої.

Ця жінка так довго й сумлінно змагається з простирадлом на резинці, що зрештою я зводжуся з крісла й беруся їй допомагати.

Потім Бренда йде до ванної кімнати та вмикає душ.

— Ходи-но сюди, — каже вона.

Я знімаю нічну сорочку та стаю під душ, опустивши руки. Нахиляю голову, щоб відчувати, як теплі струмені періщать по щоках, підборіддю, повіках. Сльози змішуються з водою, стікають до водостоку.

Коли я була маленькою і вчергове поверталася додому зі швами, прикритими стерильними пластирами для зведення країв ран, мама протирає мене губкою, а відтак садвила на край ванни й мила мені волосся. Лила теплу воду на голову, втирала шампунь, після чого змивала, потім наносила кондиціонер та ще раз змивала. Вона торкалася товстого, перекрученого рожевого рубця, що проліг посеред грудей, а тоді обережно промокала його досуха.

«Моя прекрасна дівчинко, — казала вона. — Моя прекрасна, вродлива дівчинко».

Простирадла шовковисті й прохолодні, наче вода в ставку, але я не лягаю.

Я спираюся на узголів'я ліжка й ставлю запитання, яке сама до того чула сотню разів від десятків підопічних:

— І як мені тепер жити?

Бренда сумовито всміхається.

— Почни все спочатку, — каже вона. — Як усі ми.

¹ Люцит — прозорий акриловий пластик. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

Частина І. Половина серця

Рейчел

1985 рік

Я народилася з хворим серцем.

Саме ця фраза перетворювала мене на об'єкт усезагального співчуття, починаючи з дошкільного віку й аж до шостого класу, коли я вирішила, що вроджена вада серця — не найкращий привід для популярності, і припинила згадувати про свій стан у школі. Моя хвороба мала назву «атрезія тристулкового клапана». Це означало, що клапан між правим передсердям і шлуночком не сформувався як слід. Кров, яка мала рівномірно циркулювати із серця до легень, натомість кволо цяпала — геть чисто школяр-ледащо, який проспав і якому тепер нехить мчати на автобус. Паскудна річ, якщо хочеться, як то кажуть, вижити.

Мені поставили діагноз за тридцять шість годин після народження, коли я вирішила розважити лікарів тим, що враз посиніла, наче слива. У місцевій лікарні не змогли визначити, що зі мною відбувається, а лише збагнули, що не в змозі зарадити, тому санавіацією хутенько доправили мене до дитячого шпиталю Маямі, де мені провели операцію під назвою «модифікований анастомоз Блелока — Тауссіг», щоб циркуляція крові відбувалася безперешкодно.

Щойно я одужала, мої налякані батьки забрали мене додому разом з кисневим балоном і вказівками щодо того, як їм діяти, якщо я знову посинію чи задихатимуся. Перший рік я спала в пересувній колисці, яка стояла поряд з ліжком батьків, з того боку, де спала мама. Цілу ніч вона тримала руку в мене на грудях. Зі світлин того часу на світ дивиться якась морхла дрібнюсінька родзинка в завеликих для неї повзунках — без натяку на зворушливу пухлявість нормальних немовлят, яких усім так кортить приголубити.

«Уповільнений розвиток», — записали лікарі в моїй картці, і мама сприйняла це так само, як школярка-відмінниця реагує на першу незадовільну оцінку. Їй здавалося, ніби це її провина, буцімто це вона

не здатна була мене як слід вигодовувати, а не я не могла рости як годиться.

Мама працювала в бібліотеці. Після того як на світ з'явився мій старший брат, — неповний робочий день, але робота все одно їй подобалася. Коли мені поставили діагноз, вона звільнилася і цілком присвятила себе піклуванню про мене.

— Ми додавали оливкову олію до твого дитячого харчування, — якось розповіла вона мені.

Повідомити про це вона вирішила тоді, коли я в підлітковому віці саме підсіла на першу з багатьох дієт — тих, що «втрають три кілограми за вихідні». Меню цієї дієти складалося лише з грейпфрутів й огірків.

Мама годувала мене рисовою кашею з вершковим маслом, товстим шаром намащувала його на хліб та галетне печиво, готувала мені молочні коктейлі, а решта моїх однолітків пили звичайне молоко. Та все одно кілька років пішло на те, щоб я спромоглася набрати мінімально припустимі для свого віку зріст і вагу. Кілька років минуло, перш ніж мені дозволили спати на самоті у своїй кімнаті, проте все одно протягом усього мого дитинства й підліткового віку я щонайменше раз на тиждень прокидалася від доторку матеріної руки до власних грудей і бачила над собою її перелякане обличчя. Страх, утім, швидко змінювався полегшенням, щойно вона пересвідчувалася, що я досі дихаю, що моє серце б'ється, що я жива.

— Ми думали, що втратимо тебе, — повторювала вона мені знову і знову. І важко їй в цьому винуватити.

На додачу до всіх операцій і пов'язаного з ними ризику, у шестирічному віці я захворіла на плеврит — легеневу інфекцію, через яку насиченість моєї крові киснем упала до небезпечно низького рівня. Батьки відвезли мене до кардіолога, який негайно відрядив нас до лікарні. Там мене терміново прооперували, звузивши вени, які надто розширилися в марній спробі допомогти моєму тілу якось упоратися з тим несправним серцевим клапаном. Я повернулася додому вже наступного дня, хоча мама зізнавалася, що вона благала лікарів лишити мене в лікарні якнайдовше, оскільки їй здавалося, що вона не витримає, якщо я знову посинію. До того дня, коли я відсвяткувала сьомий день народження, мене ушпиталювали шість разів (один раз

після плевриту, один раз із запаленням легенів, чотири рази задля проведення коронарографії², щоб лікарі перевірили, як там мій шунт).

Коли мені було вісім років, я знову потрапила до дитячого шпиталю Маямі, цього разу задля проведення операції на відкритому серці. Вона називалася «операція Фонтена» і мала на меті скасувати необхідність у шунті. Того разу в шпиталі мене тримали цілий місяць. Мама була страшенно перелякана через операцію, її жахала сама думка про те, що мені знову розітнуть груди й моє бідолашне зморене серце виставлять на всезагальний огляд. Щоп'ятниці протягом трьох місяців перед «днем ікс» вона тягнула мене до синагоги, і, коли рабин питав, чи не потребує хтось мішеберах, спеціальної молитви про зцілення, мама йшла зі мною до біми, підвищення, з якого читали Тору, щоб рабин міг покласти руки мені на плечі й прочитати молитву. Я не зізнавалася їй, що потайки чекала на операцію майже з нетерпінням. І гадала, що, коли мене прооперують, мама нарешті припинить постійно перейматися, а я зможу щоп'ятниці допізна дивитися телевізор.

Єдине, що запам'яталося мені про операцію, — це те, як доктор Боб, анестезіолог, наказав мені рахувати у зворотному порядку від десяти до нуля.

— Десять... дев'ять... вісім... — почала я, а відтак прокинулася в післяопераційній палаті.

Біля мого ліжка сиділа й ридала мама.

Перші кілька днів я провела підключеною до апарату штучної вентиляції легенів. Мама сиділа обіч, тримаючи мене за руку. Полишати мене бодай на мить вона відмовлялася, харчувалася канапками та яблуками й поралася з ними вільною рукою, постійно зі мною розмовляючи. Тато приходив після роботи та щоразу приносив якусь м'яку іграшку: пухнасту качку, плюшевого ведмедика, рожевого зайця із шовковистими хутряними вухами. Він тицяв іграшку мені попід руку й цьомкав мене в чоло.

— Вона в нас боєць, — казав він мамі, простягаючи їй паперові хустилки й плескаючи по плечу.

Потім він сідав у кутку й гортав журнали, поки мама зачісувала мене, опоряджала мою лікарняну сорочку чи плакала, коли вважала, що я заснула.

— Моя суперова мама, — казала я, а вона усміхалася мені тремкою відважною усмішкою.

Я провела багацько днів і навіть кілька безсонних ночей, намагаючись дібрати правильні слова, щось, що її заспокоїло б, але водночас було б правдою. «Обіцяю, що не помру», — це був найочевидніший з варіантів, але я була не певна, що можу таке пообіцяти. Крім того, мамі не сподобалося б, що я думаю про смерть. Отже, залишився варіант «суперова мама», і саме цей напис я увічнила на кухлі, який власноруч розмалювала для неї на день народження.

Близько восьмої вечора вони нарешті йшли. Мама цілувала мене, її веснянкувате обличчя було бліде і зморене, кучеряве каштанове волосся, зазвичай вирівняне й ретельно доглянуте, вона збирала в недбалий кінський хвіст. Тато виводив її з палати, поклавши дужу руку їй на спину між лопатками й ніжно голублячи. Іноді я бачила, як вона вмощувала голову на його плечі. Вряди-годи чула, як він шепотів їй на вухо: «Кохаю тебе».

На другому тижні після операції я досі залишалася в ліжку, годували мене через зонд, у венах були катетери, а з грудей стирчали якісь трубки.

— Маєш чудовий вигляд! — казала моя лікарняна подружка Аліса, укотре навідуючись до моєї палати, попри те що, як мені відомо, їй категорично забороняли полишати свою.

Коли я щойно потрапила до лікарні, то на її дверях побачила велику табличку з написом «МАСКОВИЙ РЕЖИМ І МИТТЯ РУК ОBOB'ЯЗКОВІ». Ще я чула, як медсестри сварили її за те, що вона вештається лікарнею.

Алісі було дванадцять, вона навчалася в шостому класі, але була така дрібна, що ми виявилися майже однакові на зріст. В Аліси в дитинстві була лейкемія, і це вплинуло на її розвиток. Вона тепер назавжди залишиться низенькою, навіть коли подорослішає.

— Це якщо я стільки протягну, — часто повторювала вона.

Якийсь час лікарі вважали, що Аліса одужала. Вона прожила цілих п'ять років без рецидиву. Потім, коли їй було десять, її стан знову погіршився. Однак вона встигла пробути за межами лікарні досить довго, щоб тепер розповідати мені про ролердром, куди батьки мене

ніколи в житті не пустили б, і про фільми «дітям до шістнадцяти», і про домашні завдання в шостому класі.

Вона навіть цілувалася з двома хлопцями, коли вони грали в «Сім хвилин у раю»³ на вечірці на честь дня народження однієї з подруг, а ще вона бачила «Танець-спалах»⁴, про який мої батьки казали: «Нізащо на світі!» Вони навіть касету із саундтреком мені купити не зголосилися! Довелося просити бабусю подарувати її мені на день народження.

На третьому тижні лікарі повідомили, що рубець чудово загоюється і що я вже можу харчуватися нормальною їжею. Мати відтепер не ридала ридма, а тихенько квила й схлипувала. Вона припинила стягувати волосся у хвіст резинкою, натомість накрутила локони, а потім і мені спорудила зачіску. Полишивши футболки й джинси, вона стала вбиратися так, як і раніше, — у відпрасовані аж до хрускоту бавовняні блузи та лляні штани з вузькими шкіряними пасками. А мені дозволили змінити лікарняну сорочку із зав'язками позаду на звичайну піжаму. Ми грали в богл⁵ чи в шашки, уможовнюючи дошки на складаному столику в мене на ліжку. Коли мама виходила в коридор, щоб тихо обговорити щось із медсестрами й лікарями, то дозволяла мені фарбуватися своєю косметикою.

Тато досі приходив щовечора. Тепер він приносив мені не просто якісь дрібнички, які можна було хіба тримати в руках, а щось таке, що правило б за розвагу — наприклад, пазли на сто фрагментів чи касетний плеєр з новими касетами (тут був гурт Wham!, і Мадонна, і Вітні Г'юстон, і Біллі Оушен). Коли батьки йшли, я відносила всі свої нові скарби до Алісиної палати. Я мила руки, натягала хірургічну маску, після чого ми удвох сиділи в неї на ліжку й слухали музику, розтягнувши навушники — лівий був для неї, а правий для мене.

— Та зніми цю дурню, — казала вона, показуючи на мою маску. — Можна подумати, це хоч якось зарадить! — Алісу визнали безнадійною. — Це означає, що я помру, — пояснила вона мені першого ж дня, коли я звелася з ліжка й ми удвох сиділи на канапі в гральній кімнаті.

Надворі був флоридський вересень, сонячний і теплий, за вікном маячили пальми й було чути дзижчання газонокосарки, з якою

працював на моріжку попід вікнами чоловік в однострої кольору хакі. П'ятирічний хлопчик, що чекав на пересадку нирки, бігав кімнатою, удаючи, ніби він пожежник. Голомоза дівчинка читала «Кота в капелюсі»⁶ разом з мамою.

— Вони мені про це не кажуть. Але я все одно знаю.

Мені дуже кортіло дізнатися, страшно їй чи ні, але я боялася, що таке запитання здасться Алісі образливим.

— Це боляче? — спитала я натомість.

Вона показала на крапельницю з прозорою рідиною, під'єднану до її руки.

— Мені дають знеболювальне.

Я кивнула. Після нещодавньої операції мені дали спеціальний пристрій з кнопкою, на яку можна було натиснути, коли дуже боліло.

Аліса потупила голову й заходилася поправляти шалик, тож, коли вона нарешті заговорила, я не бачила її обличчя.

— Напевне, наприкінці дуже болітиме.

Відтак вона звела голову й закинула один з довгих кінчиків шалика через плече.

— Ну як, вишукано?

— Дуже.

Аліса завжди носила бандани чи якісь химерні шалики з торочками й прегарними візерунками — бірюзові, яскраво-рожеві, золоті. Якось, проходячи повз її палату, я побачила, що вона по-турецькому сидить на ліжку, а шалик лежить обіч. Голова в неї була геть лиса. Замість волосся її вкривав лише невагомий білявий пушок, а шкіра була вся в рожевих рубцях.

Тієї ночі, після розмови в гральній кімнаті, мені наснився жахливий сон: наче Аліса перетворилася на кицьку, прийшла й сіла мені на груди. Кицька Аліса лапами затиснула мені носа і, коли я роззявила рота, вдихнула в мене свою хворобу, віддала її мені, щоб знову стати здоровою, щоб рак від неї перейшов до мене.

— Тобі дуже болітиме, — просичала кицька Аліса, і я схопилася, укрита потом.

Серце калатало так, що мені аж самій стало лячно.

— Аліса видужає, еге ж? — спитала я в Сандри. (З усіх медсестер саме Сандра була моєю улюбленою. Коли вона робила мені уколи чи ставила катетер, її рухи завжди були впевнені й лагідні. Окрім того, приносячи мені тацю з їжею, вона жартома казала: «Сніданок подано, мем», ще й пластикові накритки з тарілок знімала так, наче там і справді були якісь неймовірні смаколики. Ба більше, вона поводитися так само, навіть коли я ще харчувалася самими желе й рідкою поживою! Коли сусіднє ліжко було вільним, Сандра розставляла на ньому мої м'які іграшки — їх кількість стрімко зростала, — ще й не просто так, а розігрувала кумедні сценки. Наприклад, вухате кроленя відпочивало на подушці, а мавпочку вона підвішувала до штативу для крапельниці, зачепивши за нього хвостом.)

Почувши моє запитання, Сандра струснула головою, наче намагаючись витрусити воду з вух.

— Ми не маємо права надавати відомості про інших пацієнтів, — відповіла вона, а відтак усміхнулася, даючи зрозуміти, що не хотіла мене образити.

Говорила вона з приємним акцентом — її батьки родом з Куби, тож іспанську вона опанувала раніше англійської. А ще в Сандри було темне блискуче волосся, веселі карі очі, вона користувалася парфумами із солодким квітковим ароматом. Щоразу, коли вона опинялася поруч, я глибоко вдихала й щосили намагалася затримати ці пахощі у своєму носі, аби вони забили звичні лікарняні запахи: сморід рідини для миття підлоги, курячого бульйону й сечі.

— Сподіваюся, їй стане ліпше. Адже вона моя подруга.

Сандра не відповіла, але я помітила, що вона підтиснула губи, а потім відвернулася так рвучко, що аж зібране в кінський хвіст волосся ляпнуло їй по спині. Саме тоді я вперше зрозуміла, що в такий спосіб дорослі іноді кажуть правду, — не вимовляють її словами, а виказують своєю поведінкою.

Наступного дня, уже після вечері, я саме вешталася туди й назад коридором — то були єдині фізичні навантаження, які лікарі вважали для мене прийнятними, — коли в очі мені раптом впала жінка в спідниці й чоботях на високих підборах. Це було незвичне видовище, бо всі тут ходили в лікарняній уніформі й у медичних сабо. Жінка стиха розмовляла з Алісиними батьками, стоячи під дверима її палати.

Я не змогла прочитати імені на бейджику, але вгледіла там напис «Госпіс». «То вони неправильно написали “госпіталь”», — вирішила я. Мама Аліси була бліда й мовчазна, а тато плакав — плечі його здригалися від важких, нестримних ридань, і він ховав обличчя в долонях.

Я швидко пішла, тягнучи за собою штатив з крапельницею. До ридаючих мамів я звикла — принаймні власна мама в сльозах була мені не в дивину, — але от бачити, як плаче батько, виявилось несподівано лячно. Мій тато був високий, кремезний і дужий. Я уявити не могла, що він може плакати, і гадки не мала, як би реагувала, якби таке сталося.

На четвертому тижні я вже почувалася майже здоровою, але Аліса більшість часу спала. Лікарняний побут уже мені набридав, ставало нудно. Мама приходила щоранку, метушилася, перестеляла ліжку, прибирала книжки, м'які іграшки й упорядковувала листівки з побажаннями найшвидшого одужання, які вона скотчем приклеювала до стіни. Вона сиділа зі мною на ліжку, і ми дивилися «Правильну ціну»⁷. Ми й собі здійснювали ставки на супергру та стежили за перебігом подій на екрані. О пів на шосту приносили вечерю, і мама спостерігала за тим, як я їм, пильнувала кожну ложку супу й кожну грінку. А якщо їжа була мені не до смаку, вона одразу витягала зі своєї сумки-шопера сендвічі з маслом і джемом, вишні, для яких був наразі зовсім не сезон, і чипси («Не кажи таткові», — шепотіла мама, передаючи мені пакетик).

Щоп'ятниці увечері вона приводила до лікарні мого брата Йону, а відтак вони йшли до синагоги на вечірню відправу, щоб помолитися за моє одужання.

Убраний у штани кольору хакі й сорочку з гудзиками на комірці, з ярмулкою в кишені й чистими нігтями — мені було добре відомо, що мама цей аспект братового буття ретельно пильнувала, — Йона стовбичив у дверному отворі, самими губами вимовляючи «вереда шмарката», варто було мамі бодай на мить випустити його з очей. Я через це не переймалася. Принаймні він ставився до мене, як і годилося ставитися до меншої сестри.

Після вечері ми знову дивилися телевізор, а потім мама читала мені вголос. У мене була велика книжка казок братів Грімм — не в діснеївській версії, а тих неадаптованих, де жорстокі зведені сестри Попелюшки відчикрижили собі п'ятки й пальці, щоб утиснути свої ножиська в кришталевий черевичок. На малюнках та їхня витівка поставала в усіх кривавих подробицях.

— Ти певна, що тобі потім не снитимуться жахіття? — питала мама.

Я заперечно хитала головою. Я не стала втаємничувати її в той сон про Алісу й не ставила їй жодного запитання з тих, що ятрили мені душу. Вона б засмутилася, якби дізналася, що помирає дитина, хай навіть чужа.

Зрештою з лункого гучномовця оголошували, що час для відвідин добігає кінця. Мама зводилася, потягувалася, закинувши руки за голову, нахилилася з боку в бік так, що аж хребці хрускали. Відтак обсмикувала сорочку, витягала пудреницю, щоб поправити помаду, потім перевіряла, чи не лишився відбиток від неї на зубах.

— Будь розумничкою, — наказувала мені та нарешті йшла.

Підбори лунко цокали, а коридором за нею вився шлейф парфумів від Армани. Після того я вирушала до Аліси. Увечері вона зазвичай почувалася нівроку.

— Сара спекла печиво, — казала вона, показуючи на коробку, яку залишила мати. Або: — Майк приніс мені книжки з бібліотеки.

Вона називала батьків на ім'я, і, як на мене, це було достобіса сміливо та дуже по-дорослому. Аліса вчила мене грати в «Килимчик»⁸, ще ми розважалися зі спіритичною дошкою, яку моя подруга якимось способом умовила принести Сару й Майка.

— Я колись вийду заміж? — питала Аліса, і я штовхала дошку так, щоб стрілка вказувала на «ТАК». Подруга на те лише хитала головою і казала: — Так не чесно!

Нічна зміна в лікарні заступала на чергування о восьмій вечора. Якщо Аліса почувалася досить добре, ми з нею тихенько сиділи на канапі біля стійки реєстрації, спостерігаючи, як медсестри квапляться завершити всю паперову роботу, а потім підхоплюють ланч-бокси й сумки, а інколи мчать до службової вбиральні, щоб зняти із себе однострій, скинути свою медичну луску й знову перетворитися на

звичайнісіньких жінок. Якось ми побачили Сандру в обтислій чорній сукні й у черевичках на високих підборах. Вона нафарбувала губи яскраво-червоною помадою і підвела очі, які тепер здавалися глибокими темними озерами.

— Сьогодні побачення? — поцікавилася інша медсестра, і Сандра ледь усміхнулася вдоволеною усмішкою, підхопила маленьку золотаву сумочку й пішла до ліфта.

Під час усього цього шарварку — денна зміна йде, нічна заступає на чергування, лікарі обходять пацієнтів — найлегше було й собі прослизнути до ліфта й прилаштуватися біля якоїсь медсестри, щоб усі вважали, ніби вона везе мене на інший поверх. Або можна було стати обіч когось із дорослих — тоді медсестри вважали, що я нова пацієнтка, яку привезли до лікарні батьки. Сама Аліса в цих експедиціях брати участі не могла, тому я була її посланцем, шпигуном, якого вона виряджала до зовнішнього світу.

— Повертайся і розкажи мені щось цікаве, — наказувала вона щоразу, і зазвичай я слухалася. Я їхала на перший поверх, знаходила там дитячий інвалідний візок, чіпляла свою крапельницю на спеціальний гачок на його спинці та їздила коридорами звільна й неквапом, як і наказували лікарі, час від часу зазірала у відчинені двері палат, щоб підглядіти маленькі сценки, що розгорталися там, усередині. Онде спить старигань, і провідки й трубки крапельниць оплутують його, наче восьминіг мацаками. Ондечки дві жінки розмовляють пошепки, стоячи в ногах ліжка. А он двоє інтернів сховалися у вільній палаті й голубляться.

Якось увечері в середу я підійшла до Алісиної палати, але двері були зачинені. Я почула голоси, що лунали зсередини. Невже її батьки досі там? Але час для відвідин уже давно збіг. Там, де колись висіло нагадування про миття рук й обов'язковий масковий режим, тепер була інша табличка. «НЕ РЕА...». Що то за «РЕА...» я прочитати не подумала, бо слово було задовге. Під ним іще було багато тексту дрібнішим шрифтом. Сандри поблизу не було, тому я зупинила першу-ліпшу медсестру, що йшла коридором, худорляву жінку з коротким сивим волоссям і зморшкуватим обличчям.

— Перепрошую, а що тут написано? — спитала я, показуючи на оте довге слово.

Зморшки на її обличчі наче поглибшали просто в мене на очах.

— А чого це ти тут вештаєшся? Час уже лягати спати.

У яскравому лікарняному світлі я побачила три сріблясті волосинки, що стирчали в неї з підборіддя. Нічогенька дрібничка — Алісі сподобається.

Медсестра тицьнула в бік моєї палати.

— Ану, гайда спати. Адже ти не хочеш, щоб лікарі ще й через тебе переймалися, чи не так?

— Ні, я просто хотіла дізнатися...

Вона схилилася наді мною. Я побачила ще одну волосинку, яка стирчала просто посередині щоки. Цікаво, хіба в неї вдома немає дзеркала? Чому ніхто не скаже їй, що ті волосинки треба вискубти?

— Сонечко, тут лежать дуже хворі дітки, і, якщо лікарям чи медсестрам треба буде терміново увійти до палати, краще не плутатися в них попід ногами.

На той момент я вже пробула в лікарні досить довго, щоб розуміти, коли був шанс домогтися свого, а коли всі спроби були марні.

— На добраніч, — сказала я, лагідно всміхнувшись.

Повернувшись до палати, я вирішила спуститися на перший поверх і глянути, чи не трапиться мені щось цікаве, про що можна буде розповісти Алісі, коли її батьки нарешті підуть. Я взяла коробку печива в шоколадній глазурі з останніх маминих приносин для медсестер, загорнула смаколик у серветки й підхопила рожево-фіолетовий коц, який сплела для мене бабуся. Озброївшись запасом провіанту, коцом і новенькою м'якою іграшкою, маленьким плюшевим ведмедиком, я виглянула з палати, роззирнулася навсібіч, щоб пересвідчитися, що коридор порожній, а тоді поїхала ліфтом до відділення невідкладної допомоги.

Помітивши порожній інвалідний візок під дверима, я дочекалася, поки жіночка-адміністраторка відволічеться на телефон, а відтак умостилася в ньому й поїхала до приймальні. По телевізору йшов серіал «Даллас», і, схоже, ніч сьогодні видалася доволі спокійною. Лише якийсь хлопчик-підліток роздивлявся забинтовану марлею правицю, і жіночка, мабуть, його матінка, сиділа з ним поряд і читала журнал «Чудові господині». У наступному ряду сидів якийсь пристаркуватий дядько в сорочці з короткими рукавами й гудзиками на

комірі та в заяложеному брунатному капелюсі. Він важко дихав, час від часу стогнав і хапався за живіт, примовляючи:

— Хай йому грець, як боляче!

Його дружина, яка мерзлякувато горнулася в кардиган через увімкнений у приміщенні кондиціонер, постійно повторювала:

— Монті, я певна, що це просто печія.

З іншого боку приймальні сиділи молоді матуся і татусь із маленькою дівчинкою.

— І як тобі спало на думку запхати черевичок Барбі собі до носа? — почувла я голос батька.

Я нишком згризала шоколадну поливу з печива, сподіваючись, що відбудеться щось цікаве. От минулої ночі, наприклад, сталася автомобільна аварія, і я спостерігала, як передпокоєм штовхали каталки, а медперсонал біг обіч, вигукуючи якісь коди, вимагаючи одиниці крові — усе точнісінько так само, як я бачила по телевізору, от хіба що один з парамедиків був старий і товстий, а все оте дійство тривало всього секунд десять.

Нарешті двері розчахнулися й увійшов хлопчик приблизно мого віку, а за ним жінка в спідниці й синьому піджаку. Хлопчик був високий, шкіра в нього була на кілька відтінків темніша за мою, а ще він мав густе кучеряве волосся, яке падало йому аж на комірець (схоже, йому давно вже час відвідати перукаря). Обличчя його кривилося від болю, і він притискав праву руку до грудей і притримував її лівою. Вони із жінкою підійшли до стійки реєстрації. Я почувла, як вона говорить: «Вісім років», відповідаючи на запитання адміністраторки, а відтак звертається до хлопчика: «Щастя тобі», і йде до дверей. Адміністраторка показала на порожні стільці та промовила:

— Сідай-но.

Я глянула на хлопця. Він був цибатий, з ямкою на підборідді, повними губами й трохи задертими догори кутиками очей.

Я підкотила до нього на візку.

— Привіт, — мовила я.

Якусь мить хлопець не відповідав. Великі очі були вражено розверсті, а ще він щосили кусав нижню губу — я аж помітила на ній кілька краплинок крові. Однією ногою хлопець тарабанив по підлозі, наче нервувався чи хотів до вітру. Нарешті він скоса зиркнув на мене.

— Чого тобі?

— Що з тобою сталося?

— Та руку пошкодив, — пробурмотів він і потупив очі, наче бажаючи пересвідчитися, що рука в нього досі там, де їй належить бути.

У нього були найдовші вії, які мені колись випадало бачити в хлопця, — густі, ще й закручені на кінчиках.

— Як це?

Він помовчав, тоскно втупившись у носики черевиків.

— Упав, — нарешті сказав він.

— Звідки впав?

— З балкона.

— Ти впав з балкона?! — Я скривилася, уявивши це. — А з якого поверху?

— З першого, — мовив він. Говорив так тихо, що насилу можна було розібрати, що він там мимрить собі під ніс. — Просто я видерся на балюстраду...

— Нащо?

— Та хотів спробувати, як ото в цирку.

Він звівся на ноги, засичав від болю, випадково зсунувши руку, і підійшов до стійки реєстрації, щоб поговорити з адміністраторкою. Про щось її спитав. Жінка похитала головою. Він відступив, роззирнувся й обрав місце якомога далі від мене. Умостився там, похнюпився й понурив голову. Ногою він знову затарабанив по підлозі.

Я подумки знизала плечима й знову зосередилася на подіях у родині Юїнгів, сподіваючись, що в них відбудеться щось цікавіше за цього хлопчика з поламанною рукою, який навіть не хоче зі мною розмовляти.

За хвилину адміністраторка гукнула через усю кімнату:

— Ендрю!

Хлопчик звів голову.

— А чи не знаєш ти, бува, де ще може бути твоя мама? Ми не знайшли її в готелі.

Ендрю похитав головою та знову втупився в підлогу. А я витріщилася на нього. Мені було важко повірити в те, що дитина мого віку може бути в лікарні сама.

Я знову під'їхала до нього. Він втомлено зиркнув на мене, але не наказав забиратися. Натомість запитав:

— А ти чого тут?

— У мене вроджена вада серця, мені вставили спеціальну трубку, щоб кров текла як годиться.

— А чому ти у візку? Ти не можеш ходити? — поцікавився він.

— Можу, — визнала я, притишивши голос. — Але мені нудно, а якщо я сідаю у візок, то всі довкола вважають, що я маю право тут бути. Тебе сюди на швидкій привезли?

Я сподівалася, що так і він мені все про це розповість. Мене саму на швидкій везли один-однісінький раз, мені тоді було шість років, і я майже нічого не запам'ятала з тієї подорожі. Але Ендрю похитав головою і більше нічого не сказав. Я намагалася зметикувати, про що б ще можна було його розпитати, щосили сушила собі мізки, щоб вигадати якесь таке каверзне запитання, на яке він не зміг би відбутися просто кивком голови чи простим «ні».

— А де твої батьки? — спитала я.

— У мене тільки мама, і я не знаю, де вона зараз. — На останньому слові його голос зірвався, а потім хлопчик заговорив дуже швидко, вергаючи слова, наче камінці: — Вона виграла в радіовікторині на Q102⁹, і тому ми дістали нагоду приїхати сюди на прем'єру фільму, щоб побачити живих зірок. Вона сказала, що піде на вечірку біля басейну й вип'є коктейль, а я маю лишатися в ліжку. Обіцяла, що повернеться до дев'ятої, а потім була вже дев'ята, а вона не повернулася, і я видерся на ці бильця, видивлявся їй і послизнувся...

Його голос знову зірвався, він відвернувся. Вигляд мав роздратований і тер очі здоровою рукою — по черзі то ліве, то праве. Так нещадно тер, що в нього достоту мало виникнути запалення.

— Забирайся, — мовив хлопчик, і голос у нього був такий, наче він досі плакав. — Просто дай мені спокій.

Але я не пішла. Натомість глянула у вікно, але там було темно, хоч в око стрель.

Ані швидких з їхніми сигнальними маячками, ані закривавлених людей — от, наприклад, схожих на того дядька, який з'явився тут два дні тому. Він розкраяв собі руку, коли нарізав бейгл¹⁰. Аліса реготала, коли я їй про нього розповіла. Може, тому, як вирішили ми удвох, що бейгл — то взагалі кумедне слово.

— Я Рейчел Блум, — вирішила зрештою повідомити я. — Саме БлУм, а не БлЮм. Римується зі словом «струм». — Коли хлопець і на це не зволів усміхнутися, ба більше, навіть не глянув на мене, я додала: — І мені теж вісім.

— Мені вже майже дев'ять. Виповниться за два тижні, — озвався Ендрю.

— А ти звідки?

— З Філадельфії, — сказав хлопець, а за хвилину додав: — Ота тітонька сказала, що мені, напевне, робитимуть рентген.

— Рентген — це не боляче, — заспокоїла його я.

— Знаю.

Він кивнув і знову відвів очі. Ендрю був у сорочці з короткими рукавами, і я побачила, що в нього на руках виступили сироти.

— Хочеш, я тобі ковдру дам? Мені її бабуся подарувала. Вона вміє плести.

Перш ніж він устиг відмовитися, я стягнула з колін коц, роззирнулася, встала й накинула його хлопцеві на плечі.

— Дякую.

— Ти голодний?

Я дала йому печиво, і він відкусив шматочок, схоже, просто з ввічливості. А в мене тим часом стрімко завершувалися теми для розмови. Гожих ідей щодо того, про що б іще його спитати, також не було, тому я схопила ведмедика.

— Привіт, Ендрю! — мовила я дурнувтим голосом, яким розмовляла за весь свій плюшевий звіринець, коли ще була маленька, років у п'ять чи шість, удаючи, ніби іграшки можуть говорити. Інколи, якщо в кімнаті для ігор була малеча, я влаштовувала для них виставу: плюшеві ведмедики, сови й кролі знайомилися, ішли до школи, навіть сварилися.

Він не посміхнувся, але все-таки поцікавився:

— І як його звать?

Я на ту мить уже вирішила, що мій ведмедик — дівчинка, і звала її Пенелопою, але розповідати про це не хотілося.

— У нього ще немає імені.

Ендрю перегорнув ведмедика догори дригом і заходився роздивлятися ярлик.

— А тут написано «Дарвін».

— Так, але необов'язково так його звати! Ім'я можна змінити! І взагалі можеш залишити його собі, якщо хочеш.

— Справді?

— Знаєш, скільки в мене тих звірят! Мені тато щодня нового приносить. Напевне, їх продають тут, у лікарняній крамничці. Бо їх чомусь усі татусі приносять. Мама каже, що це через те, що їм так зручно.

Ендрю потупився.

— А мій тато помер.

Я й гадки не мала, що на це годилося відповісти. Ми кілька хвилин сиділи мовчки, поки об одинадцятій «Даллас» на екрані не змінився випуском новин. Чоловік у капелюсі заходився квапливо розповідати про нерозкрите вбивство в Маленькій Гавані¹¹, час від часу скрушно зітхаючи.

Хлопець глянув на мій шрам, краєчок якого був помітний у викоті піжамної куртки.

— Боляче? — спитав він.

— Так, спершу дуже боліло.

Боліло щоразу, коли я кашляла, а коли рухалася, біль патрав мене, наче якась величезна почвара з гострими зубиськами краяла мої груди. Я щосили намагалася не думати про те, як мені тоді було важко, і про те, що на мене чекає попереду, якщо буде потрібна ще одна операція.

— Тепер уже все гаразд, — мовила я. — Найгірше, що батьки досі переймаються. Мама плаче, коли думає, що я сплю. Вона вважає, що я помру. А тато просто приносить подарунки й майже зі мною не розмовляє. — Я помацала шрам, відчула кінчиками пальців краї пластиру, горбики швів під ним. — Усі в школі вважають, що я дивачка. Мені доводиться багато сидіти вдома чи лежати в лікарні, а коли я повертаюся, учителі завжди зчиняють через це такий рейвах, що всі витріщаються на мене, наче я...

Я не певна була, що хлопець мене слухає, але він спитав:

— Наче ти що?

— Наче я якась поламана. Понівечена іграшка чи велосипед зі спущеними колесами. Ніхто не хоче зі мною гратися на перерві. Під

час обіду ми всі йдемо до їдальні, тому я не сама, але на перерві всі грають у «Квадрат»¹², чи в принцес і ніндзя, чи в «Алі-Бабу»¹³, а мене ніхто не хоче брати до себе в команду...

Я не розповіла йому найгірше: те, що іноді навіть сама вважала себе зламаною і що, можливо, узагалі ніколи до пуття не видужаю. Я знову і знову лягатиму до лікарні, та врешті-решт лікарі просто не в змозі будуть мене полагодити, і тоді я помру.

— Ігри для великої компанії, — мовив Ендрю, роздивляючись ведмедика. — Може, його варто назвати Рудольфом, як гадаєш? — Потім хлопчик звів на мене очі: — У мене теж немає друзів, — зізнався він. Виструнчився, скривився, ворухнувши рукою. — Мій тато був чорний, а мама біла, тому чорні дітлахи вважають, що я чванько, а білі завжди грають у щось лише з білими.

На це я також не знала, що відповісти. У всій моїй школі було тільки двоє темношкірих дітлахів, і жоден з них не навчався в моєму класі. Я вирішила заспокоїти його, запевнивши, що на чорного він зовсім не подібний, але потім подумала, що це, мабуть, буде не надто чемно.

— Мама каже, що для того, щоб знайти друга, треба й самій бути добрим другом.

Коли моя мама це виголосила, прозвучало дуже мудро, але зараз ці слова здалися якимись геть дурними. Відверто кажучи, її порада зовсім мені не зарадила. Я щосили намагалася бути добрим другом, але чомусь ця стратегія не спрацьовувала.

— А моя мама каже, що краще розраховувати лише на самого себе, — мовив Ендрю. — Вона каже, що нас тільки двоє проти цілого світу.

Він трохи вище підтягнув ковдру, пораючись із нею одною рукою.

— А на яку саме прем'єру ви приїхали?

Він сказав назву, і в ній було слово «кров», і фільм, авжеж, був з тих, що «перегляд дітям до шістнадцяти заборонено». Хлопчикова нога знову стала посмикуватися і дедалі швидше.

— Найбільше мені сподобалося, коли мама повела мене на пляж, — зізнався Ендрю. — Я досі жодного разу не купався в океані.

Пляж був у кварталі від мого будинку. Я була там незліченну кількість разів, але жодного разу не купалася. Усе, що мені дозволяли, — це тихенько ходити по піску й обережно заходити в прибій. Мама в

крислатому капелюсі при цьому йшла за мною назирці, пильно відстежуючи кожен мій рух. Вона постійно дивилася то на мої ноги, то на воду, наче хвиля могла зненацька наскочити на мене й віднести геть. Вона розповідала мені про підступні невидимі течії, які здатні занапастити плавців, але навіть до того, як я дізналася про них, я боялася океану, того, який він був безмежний, і безкрай, і глибший, ніж я здатна була уявити. Я надавала перевагу басейнам — прямокутники або овали чистої блакитної хлорованої води в нашому районі були біля кожного будинку на затильному дворі. Ані водоростей, ані хвиль, жодного ризику того, що тебе віднесе кудись аж до Куби, жодного лячного створіння, яке чаїлося б там, у глибині.

— Тобі сподобалося?

Енді кивнув. У нього були красиво окреслені губи, повняві й рожеві, наче на картині художника, який чимало часу присвятив тому, щоб їх намалювати й розфарбувати. Мені майнуло, що він навіть вродливіший за Браяна Адамса, співака, якого Аліса вважала найгарнішим хлопцем у світі.

— Це було просто супер. Спочатку вода здалася дуже холодною, ще й водорості були, що мені не сподобалося. — Я на це співчутливо кивнула. — Аж тоді я збагнув, як можна кататися на хвилях, а ще лежати на спині й просто гойдатися на воді. — Він майже всміхався. Я уявила собі худорляву постать у воді, волосся, що майорить навколо голови, наче водорості, обличчя, звернене до сонця. — Це було наче на американських гірках. Мені б кортіло залишитися там назавжди, але мама обгоріла на сонці, тому довелося повертатися.

Він глибоко й тремко зітхнув та щільніше загорнувся в коц.

— Вона вже незабаром прийде, — запевнила його я. Відтак, щоб відволікти нового знайомця від сумних думок, спитала: — А хочеш, я тобі дещо розповім?

Він знизав плечима, а тоді дозволив:

— Можеш розповісти, якщо хочеш.

— Тобі казку для малечі чи жахачку? — спитала я.

А потім глянула на свою рожеву піжаму з Вінні-Пухом і пошкодувала, що не вдягла халата.

— Жахачку, — поміркувавши трохи, вирішив він.

Я замислилася на мить, подумки перебираючи всі історії зі свого арсеналу, а потім заговорила глухим і якомога страшнішим голосом:

— Яюсь жив собі лісоруб з дружиною і двома дітьми. Вони мешкали в маленькому будиночку в хащі в найтемнішій, найглибшій частині лісу. Сонце туди зазірало щодня, але всього на годину. І навіть попри те, що лісоруб працював без упину з ранку й до самісінької ночі, йому не вдавалося заробити достатньо грошви, щоб прогодувати родину, тож незабаром вони голодували.

— Гензель і Гретель, — збагнув Ендрю, але не став мене зупиняти.

Коли я змальовувала, як лісорубова дружина так змарніла, що в неї з пальця зісковзнула обручка, він нахилився ближче до мене, а коли дійшла до оповіді про те, як у родини всього й лишилося, що одна картоплина й одна морквина на день, мій єдиний слухач раптом мене перервав.

— Зачекай-но...

— Що?

— А чому вони не вполювали птаха чи кроля? — спитав мене він.

Я замислилася.

— Птахи й кролі також голодували, тому вони перебралися туди, де було більше їжі, — пояснила я за мить звичайним голосом. А відтак знову заговорила «казковим»: — По всій країні був великий голод. І нашестя сарани, — додала я, згадавши історію про Песах¹⁴, яку ми проходили в єврейській школі.

— А що воно таке — сарана?

— Ну, це такі комахи, схожі на коників, але вони жеруть усе, що бачать.

Енді, задоволений цією відповіддю, кивнув, а я повела далі. Розповіла про те, як лісоруб і його дружина були в такому розпачі, що врешті-решт вирішили полишити дітей серед лісу. Аж тоді мені спало на думку, що історію я вибрала не вельми доречну, бо ці покинуті в хащі діти неабияк скидалися на хлопчика, який на самоті сидів у приймальному покої. Проте відступатися вже було запізно.

— Отже, діти були самі-самісінькі в лісі, але, на щастя, у Гензеля в кишені знайшлися хлібні крихти.

— Знаєш, що мене завжди цікавило? — втрутився Енді. — Якщо вони були аж такі голодні, то чому вони просто не з'їли ті хлібні крихти?

Я ніколи над цим не замислювалася. Мені спало на думку, що Енді, можливо, і справді знає, що воно таке — голод, реальний голод, а не те бажання щось перехопити, з яким ти повертаєшся додому зі школи, де ланч був лише три години тому.

— Ті крихти були такі черстві, що діти зламали б зуби, якби спробували їх з'їсти. Крім того, уже зацвіли. Були геть зеленючі від плісняви!

Енді всміхнувся, і в кутиках його очей з'явилися крихітні зморщечки.

— Але якщо ті хлібні крихти були зелені, то як Гензель і Гретель помітили їх потім, коли мали знайти за ними шлях?

Я аж застогнала з розпачу.

— Та ну тебе! — вигукнула я. Саме так зазвичай реагував мій тато під час подорожей автівкою, коли за десять хвилин після того, як ми виїжджали на автостраду, Йона канючив, що йому треба до вітру. — Мабуть, земля в тому лісі була вкрита сухою глицею, — збагнула раптом я. — Вона була брунатна, тому зелені крихти були на ній добре помітні.

— Еге ж...

Аж тоді розсувні двері з посвистом прочинилися, і ми з Енді озирнулися. Утім це виявилася якась сива жінка. Вона квапливо підійшла до подружжя з дівчинкою і швидко заговорила до них іспанською. Я почула повторюване кілька разів слово «Барбі».

— То що було далі? — спитав Енді.

Я заходилася розповідати, як Гензель і Гретель ішли лісом. Як вони врешті-решт заснули в темряві попід деревом, а довкола хтось гарчав і вив, і луна йшла потемком, і за подушку брату і сестрі правила суха глиця, а за ковдру — падолист. Я розказала, як вони впіймали мацюпусіньку рибинку й підсмажили її над вогнищем, яке розпалили, коли кресали камінцем по кремінцю, що його знайшли тут-таки, у річці.

— Скотт Ліндсі! — гукнула медсестра.

Підліток звівся і повільно пішов крізь двопільні двері. На ногах у нього були масивні кросівки, через які ступні здавалися надміру

великими. Його матінка рушила за ним назирці, досі тримаючи в руках журнал.

Дядько-скиглій глянув на них і видихнув:

— Зар-р-раз-за...

Його дружина звела погляд на нас із Енді й промовила статечно:

— Перепрошую, він у мене такий грубіян.

Ми з Енді глипнули одне на одного й захихотіли.

— Зар-р-раз-за, — прошепотів Енді, дуже схоже передражнивши того дядька, а я озвалася:

— Перепрошую, він у мене такий грубіян.

Ми обоє нестримно розсміялися, а відтак Енді попросив:

— Нумо далі.

— Гензель і Гретель усе йшли, йшли й опинилися в непролазних хащах. Вони намагалися відшукати батьківський будиночок, але натомість натрапили на жахливу відьму. У неї було чорне кучеряве волосся (геть-чисто клоччя), а на підборідді — здоровенна червона бородавка.

У моїй версії цієї історії відьма була просто викапана міс Бонітатібус, моя вчителька музики, яка щоразу, коли я поверталася з лікарні, зустрічала мене фразою: «Ти знову вирішила вшанувати клас своєю появою? Це така честь для нас!»

— Відьма сказала: «Ходіть до мене! Я покажу вам те, чого ви досі жодного разу не бачили!» І вона привела їх крізь ліс до хатинки, збудованої цілком і повністю із солодощів.

Я заходилася змальовувати стіни, муровані з імбирних перепічок, коминець із м'ятного печива, дах з льодяників-монпансьє — білдорожевих, м'ятно-зелених і жовтогарячих, наче стигла диня.

— А пундики в тій хатинці були? — спитав Енді, глянувши на те, що залишилося від пундика, яким я його пригостила.

— Клямки на дверях були з пундиків, а підлога з молочного шоколаду, а...

Цієї миті до приймального покою вихором залетіла жінка. Вона зупинилася, роззираючись навсібіч. Роздивилася присутніх, аж тоді помітила Енді. Її шкіра хворобливо почервоніла від сонця і була значно світліша, ніж синова. У жінки було скуйовджене вершково-біляве волосся, узута була у високі чорні чоботи, убрана в блакитні джинси й

чорну блузку з глибоким декольте. На одній руці від зап'ястка аж до ліктя були чорні гумові браслетки («Дешевина яка», — зневажливо форкала мама, коли я благала її купити мені кілька таких прикрас). Коли жінка підійшла до нас, я відчула різкий, солодкавий запах алкоголю. Ця незнайомка зовсім не скидалася на мою маму чи на будь-яку зі знайомих мені мамів. Мами в моєму світі не мали такого закустраного волосся, таких довгих нігтів, ще й на додачу вкритих блискучим лаком, і по чотири сережки в кожному вусі вони теж не носили. Мені стало цікаво, який вигляд мала б моя матінка, якби замість напрасованих бавовняних спідниць чи лляних штанів, замість елегантних костюмів-двійок узула б черевики на таких височезних підборах і вдягла блузку з викотом, з якого видно верхню частину грудей.

— Що сталося? — спитала жінка, схилиючись до Енді, щоб зазирнути йому в очі.

Той у відповідь промимрив те саме, що раніше вже розповів мені: він, мовляв, чекав на її повернення, її довго не було, тому він вийшов на балкон, щоб знайти її там, унизу, біля басейну, і впав. Вона легенько торкнулася його руки. Приплющила яскраво підмальовані повіки та кусь мить простояла отак-от із заплющеними очима.

— Зрозуміло, — зітхнула нарешті. — Хто тебе знайшов?

— Пані з готелю, — відповів Енді.

Його мати знову зітхнула, потім виструнчилася — на підборах вона здавалася просто височезною — і мовила так голосно, щоб її достеменно почули всі присутні в приміщенні:

— Агов? Тут хтось збирається надати нам допомогу?

— Вибач, — мовив Енді. Я його почула, а мама ні.

Відчинилися двері ліфта, і до приймальні увійшла Сандра. Її кінський хвіст був якийсь перехняблений, пасма волосся вибилися з резинки, і вигляд моя улюблена медсестра мала неймовірно втомлений. Щойно вгледівши мене, вона одразу рушила до нас. Саме тоді мама Енді виголосила, ні до кого конкретно не звертаючись:

— От закладаюся, що страхування всього цього не охоплює.

Деякі слова вона промовляла якось кумедно, замість «що» казала «шо», а ще постійно роззиралася навсібіч, шукаючи, очевидно, на кому б зірватися.

— Рейчел, іди нагору, — наказала Сандра.

Мама Енді ковзнула по мені коротким поглядом: дитяча піжама, візок, крапельниця, лікарняний ідентифікатор-браслет на зап'ястку.

Потім вона звела очі на дядька-скиглія, його дружину, глянула на родину з дівчинкою. Усі вони витріщалися на неї, але вона, ніби не помічаючи цього, звернулася до Сандри:

— І скільки мій син уже тут жданики їсть? Чому ніхто йому не допомагає? Де лікар?! — Її акцент посилювався, вимова була дедалі дивніша, голос звучав досить пронизливо. Вона аж пашіла гнівом і, здавалося, з кожним запитанням ставала вищою. — Як можна було залишити дитину напризволяще?

Дружина того дядька-скиглія розвернулася до неї.

— А ви самі де були? — спитала вона, утім неголосно, і мати Енді чи то не почула її, чи то вдала, ніби не почула.

Чергова медсестра вийшла з-за столу.

— Мем, ми не можемо надати допомогу вашому синові чи будь-якому іншому неповнолітньому пацієнтові без дозволу батьків. Вас не могли знайти. Ніхто в готелі не знав, де ви є.

— То це що, по-вашому, я ще й у всьому винна?! — Мама Енді підступилася до медсестри так, що тепер вони стояли мало не впритул. — Мій син зазнав травми, ви полишили його тут сидіти кілька годин, а тепер іще насмілюєтеся винуватити в цьому мене?!

Вона горлала, стоячи руки в боки, її груди підстрибували у викоті кофтинки. Енді скрутився в грудочку, намагаючись здаватися непомітним. Я навпомацки знайшла його руку, і він міцно стиснув її. Відпустив мої пальці лише тоді, коли до приймальні увійшов лікар, коротун у білому халаті із закасаними рукавами. Його щоки вкривала темна щетина, а вузол галстука з'їхав набік.

— Що тут сталося? — спитав він.

— Сталося те, — оголосила мама Енді, — що мій син сидить тут уже кілька годин, а ніхто з ваших так званих професіоналів ще не надав йому допомоги!

— Ти ба, теж мені мати року! — форкнула дружина дядька-скиглія.

Цього разу мама Енді не могла вдавати, що не почула. Рвучко озирнулася, розпашіле обличчя замаковіло ще яскравіше.

— Перепрошую, хтось тут цікавився вашою думкою щодо цього?

— Де ви були? — знову спитала жінка. — Цей малий бідака сидів тут понад годину!

Вона з огидою похитала головою.

— Вельмишановні пані, будь ласка... — почала Сандра.

Лікар простягнув мамі Енді руку й, коли вона торкнулась її, схилився так низько, наче вклонився.

— Мене звати доктор Діаллоу. — Він був низенький, приземкуватий, схожий на пінгвіна, зі смаглявою шкірою, а з вух стирчали пасма волосся. Голос мав мелодійний, говорив нависпів. — Чи можу я дізнатися ваше ім'я, мадам?

— Лорі Лендіс.

«Лорі» в її виконанні прозвучало майже як «Ларі». Цікаво, чи у Філадельфії всі завжди так розмовляють, чи тільки коли нервуються?

Доктор Діаллоу поклав руку їй на плече, а другою дуже ніжно торкнувся плеча Енді.

— Отже, огляньмо цього вродливого юнака.

— Нарешті! — вигукнула мама Енді, кинувши переможний погляд на жінку, яка щойно їй дорікала. — Нарешті хоч одна приємна людина!

Заточуючись на височезних підборах, вона підштовхнула Енді, наказуючи тому йти за лікарем крізь двопільні двері. Хлопчик досі тримав під пахвою плюшевого ведмедика.

Ще мить її голос бринів у вухах. Мій коць залишився на порожньому кріслі обіч із тим, у якому сидів Енді. Потягнувшись за ним, я накинула його собі на коліна. Сандра потупила очі, наче раптом згадавши про мою присутність. Її обличчя пом'якшилося, звичний гоноровий завзятий вираз кудись подівся.

— Час до ліжечка, — мовила вона тихо.

— Я хочу залишитися, — заперечила я. — Треба переконатися, що з ним усе гаразд.

— З ним тепер його мама.

То була не вельми втішна розрада, і, зважаючи на вираз Сандринового обличчя, вона й сама це розуміла.

— Я хочу залишитися, — повторила я. — І взагалі я ще не завершила розповідати йому про Гензеля і Ґретель!

— Я сама йому розповім, чим усе завершилося, — пообіцяла Сандра. — Розкажу, як Гензель і Ґретель убили відьму, перебралися до

будиночка із солодощів і жили довго й щасливо.

Це був не той фінал, який я пам'ятала.

— А хіба вони не повернулися назад до батьків? — запитала я.

Сандра похитала головою.

— Гадаю, мій варіант йому сподобається більше.

***

Там, нагорі, двері до палати Аліси були досі зачинені. Сандра провела мене повз них і завела до моєї палати.

Я поправила канюлю під носом, забралася до ліжка, під ковдру, на якій були зображені ведмедики. Зусібіч мене оточували іграшки, книжки, на столі стояла лампа з рожевим абажуром — мама принесла її з дому, з моєї спальні. Там-таки, на столі, вишикувалися листівки з побажаннями одужання, обіч лежав плеєр, іграшка «Саймон»¹⁵, касети й книжки. Я заплющила очі, дослухаючись до писку кардіомонітора, сичання кисневого компресора, голосів, що лунали з коридору. По системі гучномовців хтось викликав доктора Блера. Зазвичай ці звуки заспокоювали мене. Однак тієї ночі сон усе ніяк не приходив. Лежачи в ліжку у своїй палаті на шостому поверсі, я розмірковувала про Енді, якому там, на першому поверсі, лікували зламану руку. Цікаво, його мама в курсі таємного прийому, відомого моїй матусі? Вона дозволяла мені щосили стискати її руку, коли мені робили укол, щоб мій біль переходив до неї.

Серед ночі я прокинулася від якогось незрозумілого звуку — це було застрашливе виття. На мить мені здалося, що я — Гретель, яка заблукала в лісі, і зусібіч мене оточили дикі хижаки, а поряд немає ані мами, ані тата, щоб мене захистити. Звук повторювався знову і знову, відтак я почула кроки й голоси, а потім, нарешті, скавучання затихло, наче хтось витяг касету з плеєра.

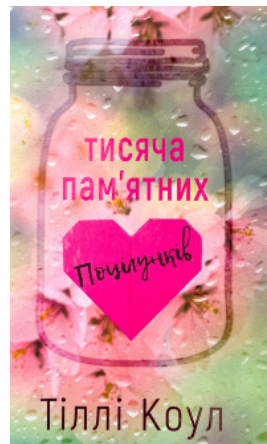
Наступного дня я схопилася рано-вранці, збираючись доповісти Алісі про все, що сталося минулого вечора. Я була певна, що це буде найкраща з моїх оповідок, адже я розповім про все до останньої дрібниці: про оту медсестру з волосинками на підборідді, про

Рекомендована література

Вілла нашого кохання

Тисяча пам'ятних поцілунків

Коефіцієнт поцілунку

Перейти до категорії
Романи

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ